

IN MEMORIAM

Prof. dr. sc. Josip Sudar

Ovog ljeta za vrijeme ljetnog raspusta Fakulteta, dok iz Zagreba bježe profesori i studenti, ostavio nas je naš dragi prijatelj i kolega prof. dr. sc. Josip Sudar.

Rođen je 28. veljače 1923. godine u Brušanima u Lici, ali od svog trećeg mjeseca živi u Zagrebu, gdje je završio osnovnu školu, gimnaziju i Ekonomski fakultet. Doktorirao je na Ekonomskom fakultetu u Osijeku.

Njegov radni vijek bio je bogat. Započeo je 1949. kao rukovoditelj propagande u Jugoribi (1949-1950), zatim u Jadran-filmu i Duga-filmu, kao režiser i glumac (1950-1952), zatim OZEHA, rukovoditelj oglasne službe (1952-1954), Fotokemika, rukovoditelj propagande (1954-1967), Vjesnik – agencija za marketing, zamjenik direktora (1967-1972), Visoka škola za vanjsku trgovinu, viši predavač (1972-1976), Fakultet za vanjsku trgovinu, profesor (1976-1980), te konačno Ekonomski fakultet, profesor od (1980-1989), kada odlazi u mirovinu.

U svojoj užoj struci, ekonomskoj propagandi ili oglašavanju, bio je sjajan teoretičar i nenadmašni praktičar. Obogatio je hrvatsku poslovnu i tržišnu scenu takvim kreacijama, koje su postale uzor i ušle su u povijest našeg marketinga. Bio je vrstan predavač. Studenti su ga slušali s užitkom, jer nije bio tip profesora – štrebera, već inventivnog kreatora, koji je uz zabavni način izlaganja uspješno prenosio znanje. Njegova su predavanja bila vesela. A kako i ne bi bilo tako, kada je Đozef (tako su ga zvali prijatelji) inače bio zabavan, izvrstan kozer, glumac i režiser. Jer u mladosti bio je poznat po tome u široj javnosti Zagreba.

Objavio je mnogo znanstvenih i stručnih radova. Njegova knjiga «Ekonomska propaganda u teoriji i praksi» (Informator, Zagreb, 1958.) jedno je od prvih djela tog marketinškog područja u Hrvatskoj, a životno mu je djelo knjiga «Promotivne aktivnosti i komuniciranje s tržištem» (Informator, Zagreb, 1979. i 1984.). Svoje radove objavio je u 12 knjiga i veliki broj članaka, referata

i recenzija. Posljednja knjiga koju je objavio pod naslovom «Iz «Jožine torbe i izvan nje» (PRO d.d., Zagreb, 2003.) nije znanstveno djelo, već jedna retrospektiva djelovanja Đozefa na propagandnom planu punih 50 godina, pisano u stilu i duhu kako samo Đozefu priliči, zabavno, duhovito i dokumentarno!

Prof. Sudar je dobio tijekom svog života i rada brojna priznanja, među kojima treba posebno istaći Nagradu Zizzoli za najbolje oglase Europe i «Oton Bošnjak» Zajednice ekonomskog obrazovanja Hrvatske.

Nakon ovog vrlo kratkog i šturog prikaza, dugog i bogatog života dragog nam prof. Sudara, teško je steći pravi dojam o njemu kao čovjeku, kao i o njegovom djelu kao znanstveniku, profesoru i propagandnom stručnjaku. Ovaj prikaz je samo snimak, koji možda donekle odgovara njegovu propagandnom sloganu «Zaustavite vrijeme - Snimajte!» (za Fotokemiku), ali znamo da su snimke samo slika trenutka i podsjetnik prošlosti. Za Sudarov život, rad i djelo, a naročito za njegov doprinos znanstvenom razvoju teorije oglašavanja u funkciji marketinga, moramo reći da je bio izuzetna ličnost, kojoj dugujemo priznanje. On apsolutno pripada onoj «zagrebačkoj marketinškoj školi», koja je pojavila ranih 50-tih godina prošlog stoljeća i koja je dominirala sa svojim smionim vizijama uloge i djelovanja tržišta u gospodarstvu, u vrijeme kada su ne samo praksa, već i znanost bile opstruirane i kontrolirane od vladajuće politike i vlasti.

Možemo stoga, danas reći «Đozef Sudar – prirode je bio dar» (u skladu s njegovim sloganom za Jamničku kiselicu «Miral – prirode je dar»).

Dragi naš Joža, zbogom i doviđenja. Hvala Ti na prijateljstvu i na suradnji. Ove moje riječi primi «Od srca srcu» (slogan za Podravku)!

Tvoj Fedor Rocco